

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 3 November, 1770.

Följande är insändt från obekant hand.

Swad? är här nu tid at uppsätta Spannemåls-
 priset, ända til 4, 5 a 5 och en half Dal.
 S:mt tunnan, inom en enda wecka? Har icke
 Gåverneslandet blifwit i år wålsignadt med wac-
 ker Förd? Men = arma Gåvernesland! Du
 fortfar at lifna en trånande Husling, som, oakrat
 Läkares dyrlegda och mysterieusea Recepter, samt
 god söda ur köket, är ändock en kraftlös weckling:
 ty ingen kan komma ut den gnagande matken i
 hjertot, lungan eller lefwren. Huru många an-
 dra stötat tål wål denna arme Huslingen, innan
 den sätter aldeles kall nåsa i wådret? Wår sam-
 hælles kropp har redan sätt en inwärtens gnagande
 lif-matt, den grusweliga fram- och tillbaka rasan-
 de Werel-Coursen. Wi hafwe gådt, såsom råd-
 lösa och ofunniga Läkare, och pysslat om denne
 astrånande Patienten. Och nu, när det lifnade
 sig både til lif och död, nu skal en ny dödssträm-

pa, spannemålens och brödet's oförväntade dyrhet, tilstöta.

Långt ifrån, mine Medborgare! at jag wil rödra Eder til vrede emot Spannemåls Handlare, ty så wida jag hört och förstår saken, kunna de hafwa Skal til sit förhållande. De weta icke huru länge de få sin handel fortsätta. Nej! jag röres til hjerteligt medlidande. Milde Gud! på hwad ömma prof sattes icke nu Din milda Försyn och omsorg för den fattige, den utslugade, den efter bröd suckande; korteligen, den största delen af Swenska menigheten!

Pesten härjar i Turkiet, Ungern och Pohlen; den flyttar sig närmare åt Norden. Hwar det målet står, där denna fäseliga förödelsen Skal stanna, det wet wäl Herren öfwer lifwet och döden allens; men nog kunna våra samweten weta hwad wi kunde förtjent, däräst rätten Skal gå för nåden.

I medlertid är denna pest, jämte krig, ordsak at spannemåls tilførsel från kornbødarna kring Öster sjöen afstannar: hwart Skal wi då taga bröd, at de måge äta, som ej af Rikets egna gröda kunnat tilräckeligen förse sig til nästa Skörde-tid?

Jag ser samerligen intet annat råd, än at brännewins-pannan, som nu en tid varit tämmelig ständigt på elden, får lyftas af. Det låter wara nu mera ohöfligt at taga af det mjölet til brännewin, som wi nu håldre behöfwa til bröd åt barnen. Här tarfwas et almänt Brännwins-brännings förbud för städer och land, utan undantag;

bantag; tills man får se hvarrt ut HErren wil fö-
 ra oss. Genom et sådant allmänt förbud skulle
 de, som åtagit sig, emot drögaste Accis, Salu-
 bränningen här i Götheborg (ehuru deras span-
 nemåls consumtion är föga betydande, emot hwad
 närmasse socknar kring Stadien, uti sina ständigt
 sjudande, och under föga eller ingen tillsyn stående
 Brännerier bortkladda) taga nog drög stada, se-
 dan de, i stöd af fide publica, nedlagt stora
 Capitaler uti de anlagde werckhus och andra an-
 stalter, hwilka genom winter-bränningen kunde
 bäst betalas. Men jag är måstan försäkrad, at
 af både dem, af de öfrige fallu Bränneri-Socie-
 teterne i Riket, och i almånhet af dem som stat-
 ta för denna handtering, skulle finnas en nog år-
 lig och ömsint pluralitet, som gerna och willigt
 wille afstå med denna näringjen, när det kommo
 an på at mota många männiifjors mördande af
 hunger.

At denna min penna hade den lyckan at i
 underdånighet hos vår Höga Öfwerhet så råf-
 was för en, til allmänt brännwins brännings för-
 bud, tilstyrkande röst. Jag fingo då lika under-
 dånigst tillägga, at detta förbudet borde ingen,
 hwarken i Stad eller landsbygd, undantaga,
 samt borde komma så stydsamt som möjeligt är;
 hålft brännwins pannorna nu som mest äre uti
 fullt bruk, och kunna innan Jul annars förstöra
 större delen af spannemålen tiil följande års bröd-
 föda.

Jag underställer och ödmjukast Herrar Lands-
 höfdir.

Höfvingarna, om desse Herrar icke kunde imesler-
tid låta genom Publicationer i Länen, utgå rö-
rande och ömma åtvarningar, at Länens Trång-
gare wille betänka sit bästa, spara och hushålla
nått med den wälsignelse de hafwa i förråd, så
fårt dem selswe år, at icke blifwa sine egne och
sine ofkyldige barns plågare och liis förstörare.

Medlidande.

Kundgdresser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndag-
gen Spannemålsгатans Note. Tisdagen Qwar-
nebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och
Haga Noten.

Då i Domkyrko-Församlingen härstädes, wid
de almånna Collecters insamlande, summan i fle-
ra år waret imellan tre och tolf Dal. Smt, och
däröfwer ej gått; bör så mycket mer til wälsinnade
Götheborgares heder nämnas, at den af Hans
Kongl. Majestät Allernådigst bewiljade omilkorf.
Collecten til de i staden Warberg afbrända pu-
blique husens åter-upbyggande i förliden Sön-
dags, då han insamlades, steg til 36 Dal. 6 och
en tredjedels öre Smt; som Götheborg, wid
den timmade olyckan, strårt på et ömt sätt del-
tog i denna sin Systers öde.

Borgmästare och Råd i Kongl. Sjö- och Sta-
pel Staden Götheborg och öfwer des tilhörige
land hafwa, uppå inkomna Ansökningar, låtit
igenom

igenom offentliga stämningar och Anslag infalla:

- 1) Assistentens Herr Jean E. Hackens samtelige Borgenärer til den 7 nästinstundande November.
  - 2) Aflidne Handelsmannens Herr Peter Jacobssons den 12 dito.
  - 3) Handelsmannens Herr Johan Zachrissons den 17 dito.
  - 4) Skoflickarens Jacob Nymans den 26 dito.
  - 5) Aflidne Gullsmedens Johan Martin Zimmermans til den 8 April nästkommande år 1771.
  - 6) Bryggare-Enkans Madame Anna Oreta Hsterborgs, och
  - 7) Aflidne Hökarens Eric Brandts den 15 dito.
  - 8) Bandwäfswarens Reinhold Stolpes den 17 dito.
  - 9) Skoflickarens Johan Bergs den 20 dito.
  - 10) Sammätarens Lars Magnus Carlunds den 22 dito.
  - 11) Supercargueurens Herr Hans Coopmans den 24 dito.
  - 12) Jungfru Talena Stares den 27 dito, och
  - 13) Aflidne Skepparens Christen Paul Mörks den 29 dito.
- Hwillet härmed til alla så witterliga, som mindre kunniga Borgenärens underrättelse än ytterligare kundgöres: åliggande alla Wederbörande Borgenärer, at sjelfwe eller igenom laga Fullmägtige, inför Borgmästare och Råd uppå Stadens Rådhus, uppå ofwanberörde dagar, förr kl. Folf ofelbart sig inställa, och då, enligt 1, 2, och 3 S. S. i Kongl. Maj:ts Nådiga Förklaringar, af den 8 Maji 1767 och den 3 siflidne Martii, hwar för sig i twesalt författade skrifter icke allenast upgifwa sina fordringar med alla därtill nödiga bewis, hwilka böra lagligen styrkte wara, utan och då tillika hufwudsakeligen sig utlåta, om eller hwad

de kunna hafwa at erinra wid den befrielse, Gåldenärerne söka, och ehwad någor i Rättegången kan hafwa at inwända eller påminna, det i samma Frist jämte Huswud-saken wid Rättegångens början anföra, samt sedan å de dagar, som utfatte blifwa, hwarandras påstående, likaledes i twesfalt författade Frister beswara. Men hwilke Borgenärer på de här oswansföre utatta inställe-dagar sjelfwe, eller igenom några med laga Fullmagter försedda Ombud, icke sig insinna och fullgöra, hwad oswanberördt är, warda all talan i saken förlustige: wiljande Kongl. Maj:t aldrig refning i dessa mål tillstådja. Hwilket till esterrätteise länder. Götheborgs Rådhus den 31 October 1770.

På Kongl. Post-Contoiret härstädes, finnes Trollhätte Sluswerks Lottsedlar til November Månads dragning, hwilka säljes til 10 Dal. S:mt för en hel lott, 5 Dal. för en half, och 2 Dal. 16 öre, för en sjerdedels dito.

På Kongl. Post-Contoiret försäljes i commision framledne Kyrkoherden Herr Peter Murbeks Catechetiska arbete, för 2 Dal. 16 öre S:mt exemplaret.

Den 13 November, blifwer på Stadens Auctlous-kamare försäldt et partie extra god Rysk ljustalg, et fastage med hampolja, swistkon, confect-rusin i krukor, anjovis, oliver, capris och bomolja på flaskor, Ryska juster, samt et litet parti Leverpools eller så kallat Luneburger salt, hwaraf profwer upwises wid Auctionen.

Hos Herr Samuel Aurell wid Reparebanen, finnes inlagda stekelbår samt winbårs-såse uti bouteiller för billigt pris.

Hos Fortifications-Casseuren Herr Aud. Carlbeck finnes i commission inlemnadt til köps, insaltade gurkor i ottingar, samt extra goda Ägårdsoch gröna årtter, alt mot billigt pris.

En som tilförene tjent wid bodhandel, först i Warberg och sedan här, och kan stassa bewis om sin ärlighet och upförande, åstundar at blifwa antagen hos någon af Herrar Handlande, antingen wid Contoir, bod, jill-salteri, eller och at få wara fölgaktig på resor.

Följande böcker finnas til köps hos Herr Holmberg, uti för detta warande Madame Hammars, men nu mera Herr Handelsmannen Lemmicks hus, gent emot Ängelska Kyrkan: Travels from St. Pettersburg in Russia, to diverse parts of Asia, in 2 Volumes 1763 24 Dal. An Essay on Insurances, by N. Magens, Merch. 2 Vol, 30 Dal. Lettres writ by a Turkisk Spy, 8 Vol., 20 Dal. The Guardian, 2 Vol, 7 Dal. The Fable of the Bees: or private Vices, Public Benefits, 2 Vol., 9 dal. The Life of William the Conqueror, Duke of Normandes, 3 dal. The Vicar of Wakefjeld, a Tale, 2 Vol., 7 dal. Travels Through France and Italy, 2 Vol, 9 dal. The Works of Sir John Suckling, 4 dal. Plutarchs Lives, 9 Vol., 8. b., 30 dal. Histoire des Guer-

Guerres & des Negociations qui precederent
 le Traite de Westphalie, par le pere Bou-
 geante, 3 Vol. broche, 32 dal. Les Yeux,
 ouvrage curieux & galant, 3 dal. Consi-
 derations sur le Commerce & la Naviga-
 tion, 2 dal. 16 òre. Le Livres à la Mode,
 1 dal. 8 òre. Progres des Alemands dans
 les Sciences, les Belles lettres & les arts, 2
 dal. 8 òre. Les Mœurs angloises ou appre-
 hiation des Mœurs & des principes qui Cha-
 racterisent actuellement la Nation Britan.
 4 dal. Journal des Sçavans pour l'anne
 1764, broche, 12 dal. Histoire d'Angle-
 terre, par Hume, 18 Voll., 54 dal. Hi-
 stoire de Sir Grandison, complet 7 Vol., 24
 dal. Histoire de Polube, avec très belles
 fig., 100 dal. Histoire de l'arlement, de
 Paris, p. Voltair, 6 dal. Loix de Platon, dé-
 diés à M. Roseau, 2 Vol, 7 dal. Histoire
 de la Reformation, p. Sleidan, 18 dal. Les
 Metamorphose de la religieuse 3 dal. Me-
 langes de Historique & Critique, 5 dal.
 Ouvres de M. Corneille, avec 35 fig. Mag-
 nifq., Amst. 1765, 86 dal. Magazin des
 adolesentes, p. M. Baumont, 4 Vol., 6 dal.
 Melanges de Litterature, d'histoire & de
 Philos., Tom. 5, 3 dal. Mercure de France
 pour l'anne 1769, 20 dal.